

R

Ramudden Bærekraftsrapport 2019

Kort om Ramudden 4
Året som har gått 6
Konsernsjefen har ordet 8
Marked 10
Visjon, forretningsmodell og forretningsmål 12
Risiko og risikohåndtering 14
Fokusområder og interessentanalyse 16
Organisasjon, ledelse og bransjeengasjement 18
Arbeidsmiljø og samfunnsansvar 22
Miljø 30
Økonomisk stabilitet 34
Kundecase 38
Ramuddens historie 40
Fremlegging av nøkkeltall 41
Revisors beretning 42

Styret har avgitt denne rapporten 8. april 2020. Bærekraftsrapporten er utarbeidet for Ramudden Group Holding AB i henhold til regnskapsloven. Rapporten omfatter virksomhetene i Sverige, Norge, Finland og Estland. I 2018 ble rapporteringsverktøyet Normative innført, noe som på sikt vil gi Ramudden enhetlige, sammenlignbare nøkkeltall og bærekraftdata. Det betyr at vi for 2019 bare har fjorårets nøkkeltall å sammenligne med.

KONTAKTPERSON RAMUDDEN
Nickan Larsson, KMA/HSEQ-manager
+46 (0)10-303 50 00
nickan.larsson@ramudden.se

OM RAMUDDEN

Hver dag er tusenvis av gater, veier og jernbaner helt eller delvis stengt på grunn av vedlikehold, nye anleggsarbeider eller fordi det har skjedd en ulykke. Alle slike trafikkavstengninger kan utgjøre en fare. Det samme gjelder ved byggeplasser.

Ramuddens oppgave er å hjelpe kommuner, myndigheter, entreprenører og byggefirmaer med å utforme, utstyre og bemanne avstengningene slik at de oppfyller både arbeidsmiljø- og trafiksikkerhetskrav. Like viktig er det å sikre fremkommeligheten rundt arbeidsplassene.

KORT OM RAMUDDEN

Ramudden er en totalleverandør og konsulent innen arbeidsplassikkerhet i trafikkerte miljøer. Vi hjelper kundene med å skape tryggere arbeidsplasser og overholde regelverket som gjelder langs veier, jernbaner og på byggeplasser. På den måten kan kundene trygt fokusere på sin kjernevirksomhet – å reparere, vedlikeholde og bygge nytt. Vi bidrar også til å sikre offentlige steder og kritiske bygninger.

Våre tjenester omfatter blant annet utleie og utsetting av skilt og avstengningsmateriell, kompetent personell på stedet, bistand i forbindelse med trafikkavviklingsplaner og ved søknader om ulike offentlige tillatelser. Vi tilbyr også ulike eksterne opplæringer.

I samarbeid med våre kunder og andre bransjeaktører bidrar vi i siste instans til sirkulær økonomi, bærekraftig infrastruktur og langsiktig samfunnsutvikling.

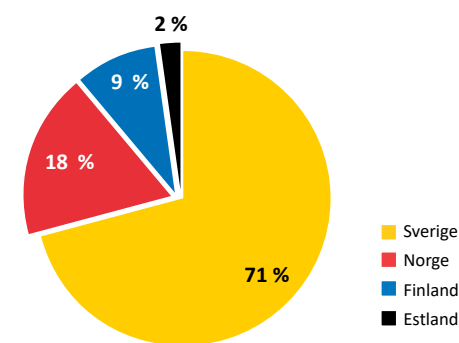
KORT OM RAMUDDEN

Ramudden-ånden

Alt vi gjør er gjennomsyret av det vi kaller Ramudden-ånden. Det betyr at vi har **kunden i fokus**, setter de ansattes **helse og sikkerhet først** og skal være **best på det vi gjør**. Vi er kunnskapsrike, serviceorienterte og handlekraftige personer som jobber hardt for å løse kundenes utfordringer.

Vi jobber dessuten for å skape et godt internt samhold og et miljø der alle trives og bidrar. Enten vi er på kontoret, på anlegget eller ute på veiene, lar vi ganske enkelt Ramudden-ånden prege arbeidet. Den samme ånden gjenspeiles i de samfunnsorienterte initiativene vi velger å støtte.

PROSENT AV OMSETNING

Det er i Sverige og Norge at vi har mesteparten av vår nordiske virksomhet, noe som også gjenspeiles i hvor vi konsentrerer vårt bærekraftarbeid.

Ramuddens virksomhet

41
steder i Sverige

12
steder i Norge

8
steder i Finland

3
steder i Estland

> 600

Antall heltidsansatte i Sverige, Norge, Finland og Estland.

OPPDRAK

Alle har rett til en trygg arbeidsplass.

VISJON

Ledende leverandør av tjenester for arbeidsplassikkerhet.

KJERNEVERDIER

Nære, kunnskapsrike, fleksible og på hugget.

ISO-sertifiseringer i Sverige

Høsten 2019 ble det gjennomført en ekstern ISO-revisjon. I begynnelsen av 2020 ble vi sertifisert i henhold til standardene ISO 9001, ISO 14001 og ISO 45001 for alle anlegg i Sverige. Neste for tur i 2020/2021, er Norge og Finland.

3466

Antall deltakere i Sverige som i løpet av året gjennomførte et kurs i regi av Ramudden.

4,8 av 5

Kvalitet på kundebehandling

Vår kundeundersøkelse i Sverige, der 76 kunder ble spurt om hva de mente om service, kvalitet og kundebehandling, viser at vi er på rett vei.

500 000

Antall personer som hver dag passerer knutepunktet Slussen, der Ramudden bidrar til å sikre fremkommelighet og arbeidsplasser.

Engasjement i Almedalen

Under Almedalsuken, der vi tok opp spørsmålet om alles rett til en trygg arbeidsplass, fikk vi besøk av arbeidsmarkedsminister Ylva Johansson.

Ledelse og kommunikasjon

En god kultur gir økt engasjement og høyere deltakelse i arbeidslivet. Det er filosofien som karakteriserer Ramuddens nye lederopplæring, der rundt 40 deltakere er blitt drillet i kommunikasjon, forventninger, målsettinger og roller. Alt knyttet til Ramudden-ånden og en sunn bedriftskultur.

500

DELTAKERE PÅ NORSKE BRANSJEDAGER

I 2019 arrangerte Ramudden AS fem bransjedager på ulike steder i Norge. Interessen var stor, og ca. 500 personer fra entreprenørsiden, organisasjoner og myndigheter deltok.

333 %

Økningen i medarbeidernes rapporterte avvik, hendelser og ulykker i Norge mellom 2018 og 2019.

Det skyldes *ikke* en økning i antall hendelser, men snarere økt bevissthet rundt sikkerhet og kvalitet blant medarbeiderne.

Nytt spor: Sikring av jernbaner

I løpet av året har vi opplevd økt etterspørsel innen et nytt segment: Jernbane og sporveier. I blant annet Helsingborg og Helsingfors pågår det nå store prosjekter som Ramudden er involvert i for å sikre både arbeidsplassene og fremkommeligheten i områdene rundt.

67 %

Så mye økte deltakerne sin treningsaktivitet under aktivitetskonkurransen WE+, der avdelingene konkurrerer i lag mot hverandre i seks uker.

Rundt 100 tiltak for samfunn og foreningsliv

Sportsaktiviteter, samarbeid med skoler, foreningsprosjekter, teatre – i Sverige strekker Ramuddens engasjement og støttarbeid seg langt utenfor selskapets fire vegger.

Sikkerhet er ingen selvfølge – den må planlegges, prioriteres og gjennomføres. Vi ser det som vår oppgave å ta opp sikkerhets-spørsmålene overalt.

På vei mot en enda sikrere og mer bærekraftig virksomhet

Ramudden er blitt en samfunnsaktør å regne med. Vi kommer inn i en stadig tidligere fase av større prosjekter og er i løpende dialog med myndigheter i landene vi har virksomhet. Vi deltar i innovasjonsprosjekter, påvirker tankegangen rundt sikkerhet når nye standarder skal settes og drøfter problemstillinger direkte med HMS-lederne. Da vi var samlet i Almedalen for å ta opp spørsmålet om alles rett til en trygg arbeidsplass, kom ingen ringere enn arbeidsminister Ylva Johansson på besøk.

I dag er vi et av de største selskapene i bransjen, med 64 anlegg rundt omkring i Sverige, Norge, Finland og Estland. Bare i 2019 åpnet og overtok vi 14 nye anlegg. I løpet av året passerte vi dessuten 600 heltidsansatte i Norden. Reisen har gått raskt siden oppstarten i 2005.

En ting som vi har lært på veien, er at sikkerhet ikke er en selvfølge – den må planlegges, prioriteres og gjennomføres. Vi ser det som vår oppgave å ta opp sikkerhetsspørsmålene overalt: På pauserommet, på veiene, ute hos kundene og generelt i bransjen. I 2019 trakk våre nye bransjedager i Norge til sammen rundt 500 deltakere, den nye sikkerhetsparken på Arlanda har blitt gjenstand for stor oppmerksomhet og i Sverige gjennomførte hele 3466 personer et kurs i vår regi.

Det er behov for vårt engasjement; tempoet i byggevirksomheten øker stadig. Fortettingen i byene, nybygging og ombygging av infrastrukturen pågår nå på steder der mange hensyn skal ivaretas. Tenk bare på knutepunktet Slussen, der en halv million mennesker passerer hver dag. Alt skal flyte problemfritt og ingen skal bli skadet. Finnes det noe annet sted som like tydelig kan symbolisere at sikkerhet på arbeidsplassen ikke bare handler om å ta vare på de som utfører jobben, men om alle som beveger seg i nærheten?

For å lykkes trenger vi en tilnærming der vi bygger sikkerhet og fremkommelighet direkte inn i planleggingen av bygge- og infrastrukturprosjektene. Det krever i sin tur økt kunnskap hos beslutningstakerne i samfunnet. Generelt har sikkerhet rundt arbeidsplasser og på offentlige steder nå kommet høyere på

dagsordenen, noe vi er glade for.

Vårt tjenestetilbud følger samfunnsutviklingen. Vi bidrar stadig oftere med skallsikring av bygg og byggeplasser, funksjoner for inn- og utpassering og sikkerhet rundt samfunnskritisk infrastruktur. Her blir også digitaliseringen stadig viktigere. For å dekke kundenes behov utvikler vi løsninger med sporbarhet i sanntid, trafikklys som avgir alarm og drives av solceller, geofencing (digitalt avgrensede geografiske soner) og smarte hastighetsskilt.

I takt med at vi fortsetter å vokse må vi ta et stadig større ansvar når det gjelder bærekraft. 2019 har handlet mye om å samle og koordinere kreftene. I skrivende stund har vi nettopp mottatt våre ISO-sertifikater, noe som er et bevis på at vi har kommet langt når det gjelder styring. Vi har også ansatt ny kompetanse som skal hjelpe oss på veien videre fremover.

Det er nemlig ikke lenger tilstrekkelig med at vår forretningsmodell, der vi tilbyr totalløsninger innen arbeidsplassikkerhet i trafikkerte miljøer, bygger på sirkulær økonomi og ressursoptimalisering. Vi må nå ta et bredere samfunnsansvar for miljø, sikkerhet og som arbeidsgiver. I 2020 vil vi kvantifisere bærekraftmålene på konsernnivå for å kunne arbeide med enda større presisjon.

Hans-Olov Blom
Konsernsjef for Ramudden

Økt bevissthet og urbanisering gir økt etterspørsel

Etterspørselen etter Ramuddens tjenester har vært stor også i 2019. Blant kundene opplever vi økt bevissthet rundt sikkerhet og de kravene som de må oppfylle på arbeidsplassene langs veier og på byggeplassene. Dette fungerer som en drivkraft for vår virksomhet.

En forbedret overholdelse av lover og regler samt større fokus på trygge arbeidsplasser har gitt økt interesse for våre tjenester. De store kundene blir mer bevisst, og vi ser stadig flere mindre virksomheter som etablerer seg innen segmentet. Et mer modent marked er en fordel for oss som har vært med lenge.

Samtidig har makroøkonomien utviklet seg langsomt i 2019 enn de siste tre til fire årene, særlig i Sverige og Finland der flere veiprojekter er blitt utsatt og antall nybygg i eiendomsmarkedet er blitt redusert. I 2019 har vi likevel klart å opprettholde et sunt lønnsomhetsnivå.

Samfunnstrender som påvirker vår virksomhet, er blant annet:

Sirkulær økonomi

I takt med at klimaendringene blir tydeligere begynner stadig flere å sette spørsmålstegn ved gjeldende forbruksmønstre. Generelt har fokuset på ressurseffektivitet økt, og nye krav som for eksempel EUs forpliktelse til å kutte klimagassutslippene med 40 % innen 2030, påvirker både oss og kundene. Omstillingen til en sirkulær økonomi er en fordel for vår virksomhet; kunder som tidligere eide materiellet selv, har i større grad begynt å leie. I siste instans handler det om kundenes bidrag til en mer bærekraftig verden.

Digitalisering

Digitalisering gjennomsyrrer hele samfunnet. For oss er dette en måte å forbedre tjenestene våre på og yte enda høyere service overfor kundene våre. Det handler også om økt sikkerhet på arbeidsplassene. For eksempel digitaliserer vi produktene ved hjelp av sendere som øker sporbarheten og hjelper kundene med å få oversikt over produktene i sanntid. Vi jobber også med geofencing for at kundene raskt skal kunne iverksette riktige

tiltak for å effektivisere trafikken. Overtakelsen av det digitale utviklingsselskapet Highway Resource Solutions Ltd (HRS) i Storbritannia gjør oss godt rustet.

Urbanisering og demografi

De store globale trendene innen urbanisering og demografiske endringer har stor innvirkning på virksomheten vår. Etter hvert som befolkningen øker og flere flytter inn til byene, øker behovet for ny infrastruktur i de områdene der det bor mange mennesker. Ifølge det svenske Trafikverkets prognoser forventes for eksempel behovet for transport å øke med 1 prosent per år for veitranporter innen 2060.

Samfunnets satsinger på infrastruktur

Det store vedlikeholdsbehovet innen fjernvarme, vann- og avløpsinfrastruktur rundt om i landet krever at gater og trafikkerte miljøer graves opp. Det samme gjelder nye satsinger på teknologi som blant annet fiber og 5G. Disse prosjektene må sikres gjennom avsperringer og trafikkomlegginger, noe som gir økt etterspørsel etter våre tjenester.

Endret sikkerhetssituasjon

I takt med økt trafikk og opphopning av mange mennesker på offentlige steder, oppstår det også nye utfordringer. Her bidrar våre tjenester til å møte en helt ny virkelighet der trusler utenfra i form av tyverier, terrortrusler og sabotasje stiller strenge krav til sikkerhet. Vi jobber med avsperringer og vern for tredjeparter på stadig flere offentlige steder, ved samfunnskritiske bygg og i forbindelse med arrangementer som Almedalen og EU-toppmøtet.

Slik jobber Ramudden med PRODUKTUTVIKLING

For at vi alltid skal ligge i forkant med smarte sikkerhetsløsninger samarbeider Ramudden nært med Worxsafe, som hjelper til med å omsette ideer til ferdige produkter.

Medarbeidere som avdekker et forbedringspotensial, nye behov hos kundene og stadig strengere krav til produktene gjør at løpende produktutvikling er alfa og omega for Ramudden. Ofte følger innovasjonene samfunnets behov, der trygge arbeidsplasser generelt har kommet høyere opp på dagsordenen.

Når en ny idé blir født, bidrar Worxsafe i design- og produksjonsfasen. Et slikt produkt er skallsikringen SoundGuard. Skallsikringen oppsto som følge av ideen om at barrierene som er montert ved veiarbeidsplassene, skal kunne fylle flere funksjoner. For de som arbeider på veiene, handler det om beskyttelse mot inntrenging, kollisjoner, støy og veistøv forårsaket av forbi-passerende kjøretøy. Samtidig blir det også en skallsikring som beskytter omgivelsene mot arbeidsplassen og gir økt sikkerhet for trafikantene. SoundGuard har raskt blitt et populært produkt, og brukes for eksempel på arbeidsplassene ved Arlanda lufthavn.

Trafikkavviklingsplanene visualiseres med 3D-MODELLER

Ramudden bruker digitale løsninger for å øke tydeligheten i en tidlig fase.

For mange, særlig folk utenfor byggebransjen, kan det være vanskelig å tolke en vanlig tegning i forbindelse med vurdering av en trafikkavviklingsplan. Ramudden velger derfor stadig oftere å presentere løsningene i 3D.

På en vanlig 2D-tegning vises skilt og barrierer ovenfra. Noen ganger er det tilstrekkelig, men mange trafikk-sikkerhetsløsninger er vanskelige å tyde for et utrenet øye. Med en supplerende 3D-tegning kan komplekse løsninger ved innfartsveier, arbeid under veier og broer eller arbeid ved trikkspor der strømkablene henger over sporet, gjøres tydeligere. 3D forenkler diskusjonene vesentlig i omfattende prosjekter, særlig der tredjeparter eller myndigheter er involvert og flere instanser skal godkjenne planen.

I fremtiden ser Ramudden store muligheter med 3D og annen teknologi for å utvide sitt tjenestetilbud ytterligere: Intelligente produkter på veien som sikrer sin posisjon mot trafikkavviklingsplanen og VR/AR som brukes på stedet eller på skrivebordet for å "se" produktene i en modell før de settes ut. Alt for å effektivisere prosjektene og redusere trafikkforstyrrelser og miljøpåvirkning.

Bærekraftige løsninger for kundene

Ressursoptimalisering er selve hjørnesteinen i Ramuddens forretningsidé. Hele vår forretningsmodell, der vi tilbyr sikkerhetsløsninger for vei- og byggearbeidsplasser, bygger på sirkulær økonomi. Det gir klare bærekraftfordeler for kundene.

VÅRT TILBUD

Opplæring

Gjennom løpende opplæring skaper vi tryggere arbeidsplasser, øker kunnskapen rundt regelverket og driver effektive prosjekter.

Rådgivning

Vi muliggjør tryggere arbeidsplasser og sørger for at alt blir riktig gjennom rådgivning og opprettelse av trafikkavviklingsplaner.

Utleie

Vi tilbyr riktig utstyr, kjøretøy og maskiner – når og der det trengs.

Tjenester

Vårt personell hjelper til på arbeidsstedene med avsperring, installasjon av utstyr, trafikkdirigering, overvåking og håndtering av hendelser.

SLIK JOBBER VI

Kompetanse

Gjennom løpende intern kompetanseutvikling sørger vi for at samtlige medarbeidere i prosjektene er kvalifisert og har den kunnskapen som kreves i hvert enkelt tilfelle.

Nærhet

Med 64 anlegg spredt over hele Norden har vi god tilgjengelighet og er representert når og der kundene har behov for oss.

Medarbeidere

Gjennom Ramuddens-ånden, der mennesket står i sentrum, sørger vi for at våre vel 600 heltidsansatte medarbeidere trives, alltid gjør sitt beste og yter god service.

Materiell

Vi tilbyr kvalitets-sikret utstyr, slik at kundene kan fokusere på sitt prosjekt.

Digitalisering

Vi forbedrer kontinuerlig sikkerheten og effektiviteten ute på arbeidsplassene gjennom å utvikle nye digitale løsninger.

VERDIEN VI TILFØRER

Sikkerhet

Gjennom kunnskap, kompetanse og innovative løsninger øker vi sikkerheten på arbeidsplassene langs veier og jernbane samt på bygg og offentlige steder.

Effektivitet

Vi effektiviserer hvert prosjekt allerede i planleggingsfasen med hensyn til logistikk, sikkerhet, kostnader og miljøbelastning.

Overholdelse av lover og regler

Ved å komme tidlig inn i prosjektene sørger vi for at regelverket knyttet til arbeidsplassikkerhet og miljø blir fulgt.

Sirkulær økonomi

Vi hjelper kundene slik at de slipper å investere i eget utstyr, noe som generelt reduserer ressursforbruket. Vi optimaliserer ressursene ved å forlenge materiellets levetid og sikre en høy utnyttelsesgrad.

Bærekraftig samfunn

Vår kompetanse, vår forretningsmodell og vårt engasjement utenfor selskapet bidrar til en bærekraftig samfunnsbygging – både når det gjelder infrastruktur samt for sosiale og miljømessige aspekter.

Ramuddens forretningsmål

Alle selskaper er en integrert del av samfunnet og har et ansvar for virksomhetens innvirkning på mennesker og miljø. For oss gjelder det å nå Ramuddens forretningsmål – samtidig som vi reduserer miljøavtrykket vårt og bidrar til en bærekraftig samfunnsutvikling.

For 2020 ønsker vi å:

- Utvide tjenestetilbudet innen sikre arbeidsplasser langs veier og på byggeplasser ytterligere.
- Fortsette å utvikle oss som den fremste leverandøren på vårt område med hensyn til kvalitet, økonomisk stabilitet og størrelse.

- Muliggjøre høy produktivitet, der vi sparer ressursene og jobber med digital innovasjon.
- Opprettholde sterk vekst gjennom å utnytte konsernets suksessfaktorer på tvers av våre markeder.
- Samarbeide med kunder og bransjeaktører for å bidra til en bærekraftig infrastruktur og samfunnsutvikling.
- Sikre alles rett til en trygg arbeidsplass ved å øke bevisstheten rundt sikkerhet og å arbeide risikoforebyggende.

Kontroll over risikoene

I likhet med all annen forretningsvirksomhet er Ramuddens virksomhet forbundet med ulike risikoer. For å kunne kontrollere, begrense og håndtere disse på en proaktiv måte har vi utarbeidet en spesiell rutine som beskriver all risikohåndtering i Ramudden.

Rutinen angir hvordan vi jobber med identifisering og håndtering av risiko og muligheter fra ulike perspektiver og fokusområder i organisasjonen, der det tas hensyn til

Ramuddens interessenter, bindende krav og miljøaspekter. Målsettingen er å skape et felles utgangspunkt for å øke kompetansen og kunnskapen, sørge for at håndteringen av avvik og forbedringsforslag foregår på riktig måte og skape et forretningsklima der hver medarbeider kan bidra til å gjøre organisasjonen enda bedre. Dette sørger vi for gjennom å arbeide i henhold til vårt ledelsessystem Karma.

I tillegg benytter vi et nettbasert system (Notisum) for overholdelse av lover og krav, samt databasen BIA for dokumentasjon av alle typer risikohåndtering (enten det gjelder HMS-hendelser som ulykker, nestenulykker, risikoobservasjoner, vernerunder og personlige risikovurderinger, eller kvalitet, miljø og internrevisjoner).

Vi utfordres generelt av at antall leverandører og transportselskaper i bransjen er begrenset; det er rett og slett vanskelig å bare velge bort noen. Det gjør dialogen med de eksisterende enda viktigere. Her er våre forretningsetikk-, antikorrupsjons- og forretningspartnerpolicyer viktige styringsdokumenter. De skal følges både internt og eksternt, og deles derfor også av våre forretningskontakter. Vi har ikke hatt noen konstaterte tilfeller av korrupsjon.

RISIKOOMRÅDE	BESKRIVELSE AV RISIKO	HÅNTERING AV RISIKO
Miljø	<ul style="list-style-type: none"> Negativ miljøpåvirkning som følge av tjenestereiser og transport. Avvik fra miljølover og -forskrifter. Store miljøhendelser i virksomheten eller leverandørkjeden. 	<ul style="list-style-type: none"> Ramudden følger gjeldende lover og driver et målrettet miljøarbeid. Utarbeiding av policydokumenter knyttet til en ansvarlig virksomhet ut fra et miljøsynspunkt. ISO 14001-sertifisering sikrer systematisk håndtering av miljørisikoer og beslektede spørsmål. Løpende opplæring av medarbeidere gjennom Ramuddens bærekraftopplæring (e-learning) for
Menneskerettigheter	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på menneskerettighetene som urimelige arbeidsvilkår, tvangsarbeid, trakassering og diskriminering på egne arbeidsplasser eller hos underentreprenører og leverandører. 	<ul style="list-style-type: none"> De etiske retningslinjene stiller krav til både ledere, medarbeidere og leverandører når det gjelder å respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Vår leverandørevaluering, med spørsmål om blant annet arbeidsmiljø, bærekraft og sikkerhet,
Medarbeidere og sosiale forhold	<ul style="list-style-type: none"> Yrresskader og sykdom som rammer medarbeidere på Ramuddens arbeidsplasser eller mennesker rundt som blir berørt av vår virksomhet. Mangel på kompetanse og at prosjektene ikke har riktig bemanning. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal være en attraktiv, inkluderende arbeidsgiver som tilbyr gode utviklingsmuligheter og prioriterer tiltak som gjør at medarbeiderne trives. Vi jobber for et åpent klima der hver enkelt kan bidra og utvikle seg. Her er ISO 45001 et verktøy for å arbeide systematisk med fysisk og psykososial helse på arbeidsplassen. Lederopplæring for å øke kompetansen blant ledere og
Antikorrupsjon	<ul style="list-style-type: none"> Korrupsjon, bestikkelser, hvitvasking av penger, brudd på monopol- og konkurranselovgivning eller andre brudd på Ramuddens verdier. Generelt er det hovedsakelig i forbindelse med produksjon utenfor Norden at vi ser større risiko, samt i forbindelse med våre leverandørers bruk av underleverandører. 	<ul style="list-style-type: none"> Klare retningslinjer for medarbeidere og leverandører finnes i Ramuddens etiske retningslinjer og antikorrupsjonspolicy. For å bekjempe korrupsjon og holde god økonomisk orden har vi

Rammeverket for bærekraftig virksomhet

FNs mål, ISO-standarder og forretningsmål, samt interessentenes ønsker, utgjør rammeverket for Ramuddens bærekraftarbeid. Vi ønsker å ta tak der virksomheten har størst innvirkning på omverdenen, samtidig som vi oppfyller kravene fra eiere, medarbeidere og kunder.

Vekstselskapet Ramudden har siden 2017 jobbet målrettet med systematisk styring av virksomheten (les mer på side 19). Dette arbeidet begynner nå å gi tydelige resultater og hjelper oss dessuten i bærekraftarbeidet. Innen bærekraft er det først og fremst de globale målene, FNs agenda 2030, som vi jobber mot. Blant de 17 målene har vi valgt ut noen som kan knyttes både til bærekraftarbeidet og forretningsstrategien:

Mål 3: Helse og velvære

Våre trafikktilsninger for trygge arbeidsplasser langs veier og på byggeplasser kan bidra til å nå målet om å halvere antall dødsfall og skader i trafikkuulykker på globalt nivå innen år 2020.

Mål 4: God opplæring for alle

Ramuddens ambisiøse satsing på opplæring for både medarbeidere og kunder i Sverige og Norge bidrar til å nå målet knyttet til god opplæring.

Mål 9: Bærekraftig industri, innovasjon og infrastruktur

Vi bidrar til dette målet gjennom å sikre arbeidsplassene når infrastruktur vedlikeholdes og bygges ut. Vi jobber dessuten med digitalisering og innovasjoner som blant annet SoundGuard for å oppnå en kontinuerlig kvalitets- og effektivitetsøkning.

Mål 10: Mindre forskjeller

Vår overbevisning om at alle er like mye verdt styrer oss i arbeidet med å fremme mangfold, bekjempe

diskriminering, øke likestillingen og skape et arbeidsmiljø der medarbeiderne føler seg trygge. Vi engasjerer oss også eksternt, for eksempel i *Samhall* og *Glada Hudik-teateret*.

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Urbaniseringen stiller store krav til bærekraftig byutvikling. Vi bidrar gjennom å gi flere tilgang til trygge arbeidsplasser langs veiene, jernbane og på byggeplasser. Vi effektiviserer prosjektene og engasjerer oss i bransjespørsmål/regelverk gjennom tiltak som *Keep Zero* og *SBSV*.

Mål 13: Bekjempe klimaendringene

Klimaendringene er en reell trussel mot oss alle. I Ramudden jobber vi med å legge om til en mer klimasmart virksomhet gjennom å kartlegge vår påvirkning. Vi gir også medarbeiderne opplæring i bærekraft.

Valg av fokusområder i 2019

Ramuddens fokusområder for bærekraft er etablert gjennom vår risiko- og mulighetsanalyse, utført i tråd med ledelsessystemet Karma og de respektive ISO-standardene. Det er også tatt hensyn til våre eieres bærekraftkrav, prioriterte fokusområder og dialogen med interessenter.

Vi har valgt å knytte fokusområdene til det grunnleggende interne arbeidet vi må gjøre i og med at vi er et

selskap i vekst. På den måten oppnår vi både synergieffekter og godt utbytte av arbeidet. De valgte fokusområdene for 2019 er:

- Organisasjon, ledelse og bransjeengasjement
- Arbeidsmiljø og samfunnsansvar
- Miljø
- Økonomisk stabilitet

Interessentdialog

I 2019 gjennomførte vi en kartlegging av våre interessenter, til sammen rundt 35 forskjellige undergrupper. Her presenterer vi kunnskapen som har kommet frem blant de generelle interessentene. Det er tydelig at bærekraft, ressurseffektivitet og sikkerhet nå står høyt på dagsorden for alle.

INTERESSENER	VIKTIGE SPØRS- MÅL I 2019	TYPE DIALOG/AKTIVITET
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Miljø og transport • Lokalt samfunnsengasjement 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende dialog innenfor rammen av hvert oppdrag. • Kommunikasjon via nett og sosiale kanaler. • Relasjonsfremmende aktiviteter som deltakelse på messer: Almedalen i Sverige, MEF Forus og Arctic Entrepreneur i Norge. • Kundetilfredshetsundersøkelse gjennomført i Sverige.
Medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Miljø og transport • Etikk og verdier 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalt samfunnsengasjement. • Løpende dialog i interne kanaler og medarbeiderundersøkelse. • Løpende medarbeidermøter, for eksempel i forbindelse med avdelingsmøter, medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelser, arbeidsmiljøutvalg, idretts- og treningsarrangementer.
Bransjeorganisasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Miljø og transport • Attraktiv arbeidsgiver 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter i forbindelse med bransjeinitiativet Håll Nollan i Sverige og i samarbeid med Byggföretagen og Sveriges Branschförening för Säkrare Vägarbetsplatsar i Sverige. • Aktiviteter i Norge i forbindelse med Bransjenettverket for Trafikk og Beredskap og Samarbeid for Sikkerhet i Bygg og Anlegg (Sfs BA), der Ramudden er en av grunnleggerne. • Aktiviteter med foreningen SKTY (Suomen Kuntatekniikan Yhdistys) i forbindelse med kommunale infrastrukturprosjekter, samt deltakelse i Tekniska handelsförbundet og bransjeorganisasjonen Rakennuskonejaosto i Finland.
Kommuner, kommunale selskaper og myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Miljø og transport • Attraktiv arbeidsgiver • Samfunnsansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende kontroll med regelverk og informasjon om disse. • Dialog i forbindelse med pågående oppdrag. • Deltakelse i utviklingsprosjekter på områder som geofencing i samarbeid med Trafikverket.
Eiere	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Etikk og verdier • Miljø og transport • Attraktiv arbeidsgiver • Samfunnsansvar • Selskapets utvikling, avvik fra selskapets policyer, regelverk og lover 	<ul style="list-style-type: none"> • Løpende dialog om krav rundt for eksempel bærekraft, leverandørevaluering og policyer. • Digital rapportering på halvårlig basis. • Virksomhetsgjennomgang for sentrale funksjoner i forbindelse med styremøter.
Leverandører/ transportselskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhet og arbeidsmiljø • Miljø og transport • Etikk og verdier 	<ul style="list-style-type: none"> • Leverandørevaluering og deling av Ramuddens ulike policyer. • Løpende dialog med leverandører. • Lokale leverandørmøter. • Relasjonsfremmende aktiviteter. • Nett og sosiale kanaler.

Nå harmoniserer vi selskapets ulike deler

Styringen av Ramudden blir stadig viktigere etter hvert som vi vokser. En viktig del av bærekraftarbeidet er å sikre at vi jobber etter de samme prinsippene i alle land og datterselskaper. Først når vi har de samme rutine, perspektivene og måltallene kan vi evaluere bærekraftarbeidet og iverksette de riktige tiltakene.

Som et vekstselskap med både organisk vekst og med flere oppkjøp i ryggen, har Ramudden siden 2017 arbeidet hardt for å sy sammen de ulike delene av selskapet. I siste instans handler det om å kunne drive en bærekraftig virksomhet samtidig som vi sikrer kvaliteten på leveransene våre. Vi har nådd flere viktige milepæler:

- **Sentral innkjøpsfunksjon.** En sentral funksjon for kontrakter, innkjøp og leverandørkontakter ble innført i 2017 og videreutviklet i 2019.
- **Ledelsessystemet Karma.** Systemet er implementert i Sverige og blir brukt stadig mer. Planen er at systemet også skal tas i bruk i Norge (oppstartsmøte våren 2020) og deretter også i Finland og Estland.
- **Risikoer og muligheter.** Innenfor rammen av ledelsessystemet har vi identifisert og analysert konsernets strategiske og operative muligheter og risikoer, og utarbeidet en rutine for dette arbeidet (se side 14).
- **Virksomhetspolicy.** I begynnelsen av 2018 ble vår nye virksomhetspolicy vedtatt. Den omfatter kvalitet, miljø og arbeidsmiljø, og danner grunnlaget for målene vi har satt oss, blant annet hvordan vi bidrar til en bærekraftig utvikling i samfunnet og begrenser den negative miljøpåvirkningen.
- **Policyer som gjelder for hele konsernet.** I 2018 ble det utarbeidet ti forskjellige policydokumenter. Disse belyser for eksempel menneskerettigheter, arbeidsrett, barnarbeid, tvangsarbeid, organisasjonsfrihet, miljøpåvirkning, sikkerhet, etikk, gaver, bestikkelser og representasjon. Dokumentene er innlemmet i landene der vi driver virksomhet, distribuert til leverandører og lagt ved kontrakter.
- **ESG-teamet.** I 2018 ble Ramuddens nordiske ESG-gruppe (Environment, Social, Governance) dannet. Teamets arbeid har fortsatt i 2019, blant annet med å oppdatere risiko- og mulighetsmatrisen, sikre samsvar med ESG-krav og forankre ESG-arbeidet hos våre eiere Triton.

• **ISO-sertifisering.** I oktober 2019 ble det gjennomført en ekstern ISO-revisjon. Revisorer fra Bureau Veritas besøkte flere anlegg og alle de sentrale funksjonene ved hovedkontoret. I februar 2020 ble vi sertifisert i henhold til standardene ISO 9001, ISO 14001 og ISO 45001 for alle anlegg i Sverige, samt for Wewab og TMA-sentralen. I Norge planlegges det en ekstern ISO-revisjon i 2021.

• **Ledelse og kommunikasjon.** En viktig del av den overordnede konsernstyringen er bevisstheten om selskapets verdier. I 2019 har vi gjennom lederopplæring og medietrening jobbet med hvordan vi ønsker å bli oppfattet som selskap, hvordan vi kommuniserer rundt kriser og risikoer samt hvordan vi bygger en sunn bedriftskultur.

• **Nytt nettsted.** For at Ramuddens kunder alltid skal ha tilgang til siste versjon av for eksempel lovbestemte monteringsanvisninger og håndbøker, er håndteringen av denne informasjonen blitt sentralisert i løpet av 2019. Et nytt, brukervennlig og mobiltilpasset nettsted for dette vil bli lansert i løpet av 2020.

Mål knyttet til bærekraft

Ramuddens eier Triton tar utgangspunkt i FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI), der Triton forplikter seg til å ta investeringsbeslutninger med hensyn til miljømessige, sosiale og etiske faktorer. Som et ledd i dette tok Ramudden i september 2019 en beslutning om å utarbeide prioriteringer og oversiktlige retningslinjer på konsernnivå knyttet til bærekraft. Bærekraftarbeidet skal gå som en rød tråd med utgangspunkt i Tritons krav, ned på konsernnivå og deretter ut til selskapene i de respektive landene, der vi vil fastsette klare og målbare retningslinjer. I tråd med Tritons prioriterte fokusområder i 2020 vil vi videreutvikle leverandørevalueringer og iverksette handlingsplaner og aktiviteter for varsling og antikorrupsjon.

Alle har rett til en trygg arbeidsplass

Ramudden er sterkt engasjert i arbeidet med å skape tryggere arbeidsplasser langs veiene, jernbane og på byggeplasser. Sikkerhet på arbeidsplassen er ikke bare et bransjespørsmål – det er også et samfunnsproblem. I takt med at vi oppnår bedre styring i organisasjonen, kan vi fremlegge bransjespørsmålene med enda større tyngde og presisjon over hele Norden. Her følger noen av de bransjerelaterte tiltakene som Ramudden har engasjert seg i i løpet av året.

Svensk branschorganisation FÖR SÄKRARE VÄGARBETSPLATSER

Når det gjelder arbeidet med å skape tryggere veiarbeids-plasser for både veiarbeideren og trafikanten, har **Sveriges Branschorganisation för Säkrare Vägarebetsplatser (SBSV)** en sentral rolle. SBSV samarbeider blant annet med relevante myndigheter for å utvikle området APV (Arbete på väg).

Ramudden har representanter i både styret og komiteene som driver SBSVs arbeid fremover. I tillegg er flere av våre kursinstruktører engasjert i barriereopplæringen som Trafikkverket i Sverige setter som krav og som SBSV er eneleverandør av. Våren 2020 vil det være fokus på regjeringsoppdraget som Transportstyrelsen har fått om å utrede og foreslå tiltak for å skape et bedre arbeidsmiljø for veiarbeideren.

Byggebransjens initiativ "HÅLL NOLLAN"

Arbeidet til foreningen "Håll Nollan" handler om å samarbeide for at ingen av de 300 000 som jobber i bygg- og eiendomsbransjen i Sverige skal bli skadet, eller i verste fall forulykke, på jobb.

Siden starten har foreningen vokst fra 13 til mer enn 70 selskaper i bygg- og eiendomsbransjen. Ramudden var et av de første selskapene som ble medlem. I 2019 har det vært arrangert flere nettverksmøter, kurs og opplæringer i sikkerhetskultur.

I Norge er Ramudden med i en lignende forening, **Sfs BA (Samarbeid for sikkerhet i bygg og anlegg)**.

Den norske bransjeforeningen BRANSJENETTVERKET FOR TRAFIKK OG BEREDSKAP

Bransjeforeningen **Bransjenettverket for Trafikk og Beredskap** ble etablert i Norge i 2018.

Ramudden AS er et av medlemmene som jobber for å øke sikkerheten til alle som jobber på veiene. Arbeidet med oppfølging av forskrifter knyttet til trafikkdirigering og en standardisert opplæring for fagområdet, har pågått i 2019. En viktig del av arbeidet er opprettelsen av en tariffavtale for bransjen for å sikre konkurranse på like vilkår samt å utarbeide standardparametere for bransjen når det gjelder statistikk og samfunnsnytte.

Seminar "MED FARE FOR LIVET"

Fagforeningen Sekos rapport "Med fare for livet" ble publisert høsten 2019. Rapporten tydeliggjør det farefulle arbeidsmiljøet for Sveriges veiarbeidere: Hele 91 % oppgir at de er engstelige for å jobbe på veien på grunn av manglende sikkerhet. Tilsvarende tall i 2009 var 47 prosent. For å drøfte hvorfor arbeidsmiljøet ser ut som det gjør og hvordan sikkerheten kan bli bedre, inviterte Ramudden til et bransjeseminar i Södertälje.

Almedalen ALLE HAR RETT TIL EN TRYGG ARBEIDSPASS

I løpet av de siste ti årene har mer enn 400 mennesker omkommet i arbeidsrelaterte ulykker. Flere tusen blir skadet hvert år. Hvor mange av disse kunne vært avverget gjennom bedre overholdelse av eksisterende regelverk? Sikkerhet og trygghet på jobben handler om å følge lover og regler, men også om at arbeidskulturen vektlegger sikkerhet og at arbeidsplassen gjennomføres av prinsippet om at alle mennesker er like mye verdt.

Ramudden fortsatte å ta opp spørsmålet om trygt arbeidsmiljø på Almedalen i 2019. Med i morgensofaen og i paneldiskusjoner var, i tillegg til representanter fra bedrifter og bransjeforeninger innen vei- og anleggsbransjen, også arbeidsmarkedsminister Ylva Johansson, idrettsstjernen Thomas Fogdö og Glada Hudik-teaterets virksomhetsleder Pär Johansson.

Arlanda SIKKERHETSPARKEN FULLFØRT

I oktober 2019 sto Sveriges første felles sikkerhetspark for byggebransjen ferdig. Parken er et fysisk treningsanlegg der folk som jobber i byggebransjen, for eksempel fagarbeidere, arbeidsledere, verneombud, lærlinger, anleggsledere og prosjektledere, kan trene på sikkerhet i henhold til den finske modellen Safety Training Parks.

Byggföretagen (tidligere Sveriges Byggindustrier) er initiativtaker til prosjektet, som er en del av arbeidet for å redusere antall arbeidsulykker på arbeidsplassene. Styringsgruppen omfatter flere av landets største byggefirmaer, deriblant Ramudden, som sponser og blant annet har ansvaret for arbeidsstasjonen Arbeid ved vei, med materiell, manus og veiledere. Her får brukerne se eksempler på ulike veiarbeids-plasser og vernebekledning, og ved hjelp av VR oppleve hvordan det er å jobbe på veien.

Møteplass BRANSJEDAGER I NORGE

I 2019 tok Ramudden AS for første gang initiativ til bransjedager for alle som er engasjert i arbeid på veiene. Bransjedagene fant sted ved fem ulike steder rundt omkring i Norge, og blant deltakerne var entreprenører, myndigheter og bransjeorganisasjoner. Målsettingen er å knytte sammen de ulike aktørene slik at de sammen kan rette søkelyset på trafikksikkerhet/ansvar rundt trafikkarbeids-plasser og takle utfordringene.

Sikkerhetskultur som sitter i ryggmargen

I tillegg til det bransjefokuserte arbeidet med å ta opp sikkerhetsspørsmål, ønsker vi også å bygge en tydelig intern sikkerhetskultur. Vi satser hardt på friske, sterke medarbeidere som har en god risikobevissthet. Det gjør vi gjennom opplæring og aktiviteter både sentralt og lokalt. Like viktig som å verne om medarbeiderne er det imidlertid å verne om lokalsamfunnet der vi driver vår virksomhet.

A jobbe langs veier, jernbaner og på byggeplasser er forbundet med risiko. Noen ganger kan forholdene være svært så barske. Dessverre finnes det ingen enkel løsning for å skape et 100 prosent trygt miljø for dem som jobber i felten.

Vi tror at nøkkelen til økt sikkerhet ligger i å bygge en solid sikkerhetskultur fra bunnen av og fremme en sterk fellesskapsfølelse der vi bryr oss om hverandre. Det gjør vi gjennom opplæring, utvikling og gode arbeidsvilkår. Vi sender også medarbeidere fra administrasjonen ut i operative prosjekt; sikkerhetstankegangen skal gjennomsyre hele organisasjonen.

Uten medarbeiderne ville Ramudden ikke vært noe. Medarbeiderne i Sverige har tariffavtaler og helseforsikring. Vi tilbyr også en rekke fordeler som bidrag til fysiske aktiviteter og bedriftshelsetjeneste. I Norge er arbeidet med nye avtaler forsinket, og saken ligger nå til behandling hos NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon) og LO (Landsorganisasjonen). Det som så langt er blitt gjort, er å sørge for at Ramuddens vilkår er i overensstemmelse med Service- og Vedlikeholdsoverenskomsten.

Nullvisjon for skader

Vi har en nullvisjon om at ingen skal komme til skade på arbeidsplassen. I 2019 har vi jobbet målrettet med å sette sikkerhetsbevissthet på dagsorden og øke antall rapporterte risikoobservasjoner. Grunnlaget for nullvisjonen er risikoanalyser og risikovurderinger, både når det gjelder den mest åpenbare risikoen, nemlig den fysiske sikkerheten på veien, og andre HMS-risikoer. Det er nå etablert rutiner for å håndtere risikoer på alle

nivåer i selskapet: på konsern-, regionalt og lokalt nivå (se side 14).

Ved utgangen av 2017 implementerte Ramudden BIA (Byggbransjens Informationssystem för Arbetsskador). Hendelser, ulykker, risikoobservasjoner og vernerunder rapporteres og håndteres i BIA, slik at vi kan arbeide systematisk, lære av tidligere hendelser, gi tilbakemelding om resultater til organisasjonen, holde malene for vernerundene oppdatert og få statistikk over ulykker/hendelser som har skjedd og risikoobservasjoner som er gjort. Ramuddens strategiplan for 2018–2022 inneholder mål knyttet til rapporteringen.

Ved å øke sikkerhetsbevisstheten, få flere til å rapportere og dermed øke antall risikoobservasjoner, kan vi jobbe mer risikoforebyggende og redusere antall hendelser og ulykker. Generelt ser vi en økning i antall rapporterte HMS-hendelser, noe som kan tolkes som økt risikobevissthet blant ansatte og ledere samt et lavere mørketall.

- I Sverige brukes BIA mye til å rapportere HMS-hendelser.
- I Finland ble BIA innført i 2019. I Estland har vi ennå ikke kommet i gang med rapporteringsrutinene, ettersom det mangler felles definisjoner for hva som faller inn under kategoriene. Det medfører ufullstendige data i tabellen.
- I Norge har Ramudden en egen rapporteringsløsning, Sticos, men BIA skal innføres i 2020. Her har medarbeidernes engasjement økt sterkt; i tillegg til det som er angitt i tabellen, ble ytterligere 252 hendelser rapportert, og disse handlet hovedsakelig om kvalitet. Til sammen dreier det seg om en samlet økning i rapporteringen på 333 prosent.

De fleste ulykkene som skjedde i 2019, er klem-/knusningsskader i forbindelse med lasting eller lossing av materiell. I Sverige har det imidlertid skjedd et par ulykker og hendelser på grunn av glatt underlag. De fleste hendelsene er rapportert i forbindelse med lasting/lossing av tung sikring, stabling av gods og TMA-kjøretøy som blir påkjørt. De fleste risikoobservasjonene er gjort ved stabling av gods og risikabel atferd i trafikken (for høy hastighet, trusler og vold/aggressiv holdning).

Antall ulykker som medfører fravær, er redusert per heltidsansatt til tross for en betydelig økning i antall medarbeidere.

Årsaken er at vi er blitt flinkere til å gjennomføre risikovurderinger, lære opp og informere de ansatte om hvordan man skal opptre for å unngå ulykker samt at vi tar lærdom av ulykkene som dessverre likevel skjer.

Selv om det ennå er vanskelig å se tydelige trender, gir BIA i dag et godt grunnlag for statistikk. Ledelsen har dessuten satt et mål for hele konsernet når det gjelder å øke antallet rapporterte risikoobservasjoner, der vi legger stor vekt på å oppmuntre til rapportering i BIA.

HMS-hendelser i Ramudden

Norge	2018	2019
Risikoobservasjoner	15	56
Hendelser	16	56
Ulykker	11	6
Ulykker med sykefravær	1	3

Sverige	2018	2019
Risikoobservasjoner	11	18
Hendelser	21	32
Ulykker	14	30
Ulykker med sykefravær	3	4

Finland	2018	2019
Risikoobservasjoner	0	0
Hendelser	0	5
Ulykker	10	7
Ulykker med sykefravær	6	5

Verneombud FOR ET BEDRE ARBEIDSMILJØ

Verneombudene spiller en viktig rolle i arbeidsmiljøarbeidet med hensyn til blant annet trivsel, fysisk risiko og samhandling mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. I 2018 ble det utnevnt to hovedverneombud for Ramudden Sverige, og arbeidet med å lære opp verneombud har fortsatt i 2019.

Det er nå etablert et verneutvalg i Sverige, Norge og Finland, sammen med lokale verneombud. Vi ser en generell økning i interessen for arbeidsmiljøarbeid og har opprettet en god struktur for dette arbeidet i alle land.

Samfunnsansvar RAMUDDEN-ÅNDEN

Ramuddens bedriftskultur hviler på det vi kaller *Ramudden-ånden*. Vi har kunden i fokus, setter medarbeidernes helse og sikkerhet først og skal være best på det vi gjør. Dette omfatter også et samfunnsansvar og en inkluderende holdning. **Vi tror på at alle er like mye verdt, er opptatt av å ha fornøyde medarbeidere og jobber for å øke likestillingen i bransjen.**

Vi ønsker ganske enkelt å drive virksomhet på en rettskaffen måte, i avdelingene, på veiene og i alle møter med kunder og leverandører. Rent konkret har vi utarbeidet konsernomfattende policyer for inkludering og likestilling, alkohol og andre rusmidler samt for atferd. Retningslinjer som vi krever at alle følger. Vi har også jobbet med lønnskartlegging og utarbeidet en likestillingsplan.

Som en del av vårt samfunnsansvar har vi siden 2018 også ønsket personer med nedsatt funksjonsevne velkommen i et samarbeid med Samhall.

HMS-dag "I TRYGGE HENDER"

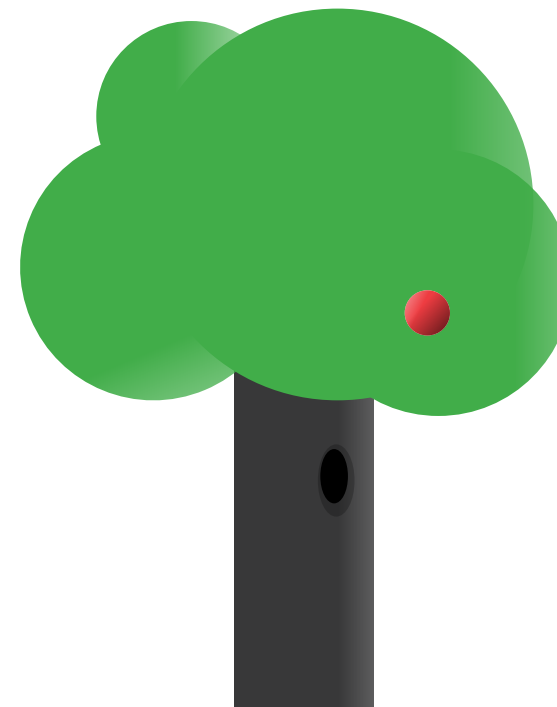
"I trygge hender" var tema for HMS-dagen i desember i Trondheim. Med spesielt fokus på driftspersonell ble det foretatt en gjennomgang av grunnleggende elementer rundt arbeidsmiljø, lover og regler, trafikk-situasjoner, ergonomi, risikoer og Ramuddens egne mål-settninger. Gruppen drøftet også hvilket ansvar hver enkelt har for å bidra til en trygg arbeidsplass.

Opplæring KOMPETANSEHEVING FOR MANGE

I 2019 har arbeidet med å koordinere og utvikle Ramuddens interne og eksterne opplæringsvirksomhet fortsatt. Tempoet har nå økt ytterligere: I løpet av året deltok til sammen hele 3466 personer i Sverige på et kurs i vår regi.

Å tiltrekke seg, rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere er helt avgjørende for Ramuddens konkurransevne. I dag får vi gode skussmål fra kundene våre. Samtidig må vi aldri slutte å utvikle oss for å kunne dekke markedets behov og fortsette å være en attraktiv arbeidsgiver. Intern opplæring og kompetanseheving er derfor noe vi prioriterer høyt.

Vi legger også stor vekt på opplæring av våre mange samarbeidspartnere; ekstern opplæring er en av våre hovedprosesser. Opplæring skaper forutsetninger for et sunt og trygt arbeidsmiljø, samt for den kompetansen som kreves for å hjelpe kundene på en profesjonell og kostnadseffektiv måte på bakgrunn av kravene og retningslinjene som gjelder i bransjen.

Kompetanseheving RAMMEVERK FOR INTERN OPPLÆRING

Kompetansehuset

I 2019 fortsatte arbeidet med opplæring i ledelse, trafiksikkerhet, arbeidsmiljø, systemer og produkter, der samtlige medarbeidere er med og har en kompetanseplan knyttet til sin rolle. Vi har også videreutviklet arbeidet med kompetansematrise og stillinger.

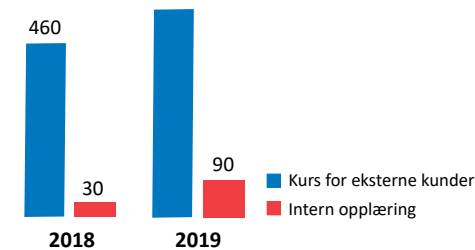
Opplæringsportal

Ramuddens fysiske opplæringsopplegg i Sverige koordineres gjennom opplæringsportalen. Formålet er å sikre at hver medarbeider har de rette kvalifikasjonene for sin rolle samt å gjøre det enklere for ansvarlig leder å følge opp i forbindelse med medarbeidersamtaler, noe som er en del av det systematiske arbeidsmiljøet.

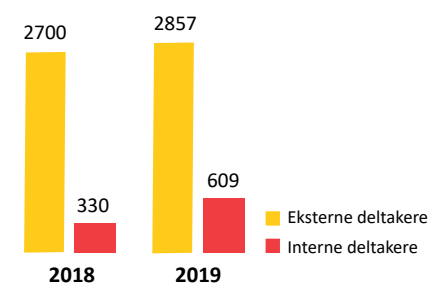
E-learningplattform

I 2019 har arbeidet med å utvikle og publisere nettbaserte opplæringstilbud fortsatt. Det er opprettet nettmøduler innen BIA (Byggbransjens Informationssystem om Arbetsmiljö), bærekraft, skyttelsignal og ADR 1.3 (transport av farlig gods). Plattformen er ytterligere en måte å spre og styrke kompetansen på uansett hvor medarbeideren befinner seg fysisk.

Antall åpne kursarrangementer i Sverige

Antall deltakere i Sverige som har gjennomført kurs i regi av Ramudden

ARBEID PÅ VEI FOR KONTORMEDARBEIDERE

Høsten 2019 gjennomgikk 19 personer i administrative stillinger ved hovedkontoret et kurs i Arbeid på vei, steg 1.1. (et krav fra Trafikverket). Etter kurset var de ute i praksis ved noen av anleggene våre, men ikke ved sin vanlige avdeling i Gävle. Der fikk de utdelt godkjent synlighetstøy og øvrig obligatorisk verneutstyr.

Hensikten med prosjektet var å øke forståelsen for virksomheten som drives i felten, der inntektene genereres. Prosjektet er blitt meget godt mottatt både blant det administrative personalet, avdelingslederne og de øvrige medarbeiderne ved anleggene som ble besøkt.

Opplæring i Norge ØKT ANTALL DELTAKERE

Antall deltakere som deltar på et kurs i regi av Ramudden AS, øker også jevnt og trutt. I 2019 deltok 363 personer fra bedrifter, myndigheter og organisasjoner på flere steder i Norge.

SIKKERHETSDAG VED ANLEGGENE

Hvert år arrangeres FNs internasjonale arbeidsmiljødag for å fremme et sikkert og sunt arbeidsliv. I forbindelse med dette arrangerte Byggföretagen (tidligere Sveriges Byggindustrier) sin egen sikkerhetsdag 29. april med det formål å rette oppmerksomheten mot sikkerheten i bygg- og anleggsbransjen. Gjennom utsendelser til avdelingsledere i Sverige, Norge og Finland oppmuntret Ramudden til en lokal diskusjon om sikkerhetskulturen på arbeidsplassen.

Interne og eksterne kurs OPPLÆRING I 2019

I Sverige ble det i løpet av året holdt 550 kursarrangementer for eksterne kunder og rundt 90 rene interne kurs – en økning sammenlignet med tidligere år.

BAM-opplæring for ledere

I 2019 ble det gjennomført BAM (Bedre arbeidsmiljø) for 30 medarbeidere, deriblant ledere, arbeidsledere og verneombud.

Medarbeideropplæring for nyansatte

I 2019 ble det gjennomført et introduksjonskurs for nye medarbeidere ved tre kursarrangementer med til sammen rundt 40 deltakere. Formålet var å utvide kunnskapen om Ramuddens virksomhet og kjerneverdier.

Trafikverkets obligatoriske kurs

For å kunne jobbe trygt på en arbeidsplass i et trafikkert miljø må samtlige medarbeidere ha gjennomført de obligatoriske kursene som kreves for arbeidet som skal utføres, for eksempel grunnleggende kompetanse for å kjøre veiarbeidsmaskiner eller utføre arbeid med trafikk og verneinnretninger samt trafikkdirigering. Disse kursene holdes av Ramuddens egne kursinstruktører, både som en del av opplæringsplanen og som repetisjon. I 2019 gjennomgikk 230 medarbeidere en APV-opplæring (arbeid på vei).

Lederopplæring

I 2019 ble det gjennomført lederopplæring internt ved tre kursarrangementer med til sammen rundt 40 deltakere. Fokuset har ligget på kommunikasjon, forventninger, roller og mål som forbedrer kulturen og øker arbeidsfremmøtet.

HLR, hjertestarter og brannvern

Ved rundt 30 anledninger er det blitt gjennomført internopplæring i hjerte-lungeredning og brannvern for 170 medarbeidere.

Medarbeidere STERKERE OG FRISKERE

Løpe, sykle, gå på ski eller trene på helsestudio? Initiativet *Passion for Health*, som ble lansert i 2016, skal oppmuntre flere medarbeidere til å trene målbevisst og regelmessig. Den grunnleggende ideen er at **et sunt selskap også trenger sunne, sterke medarbeidere som trives sammen.**

På Ramuddens lukkede Facebook-gruppe er det en funksjon for alle som ønsker å dele treningsopplegget sitt, uansett hvilken treningsform det gjelder. I tillegg til kostholds- og treningsråd tilbys også fellesaktiviteter og eksterne konkurranser som blant annet Blodomløppet og Stafettvasan.

Den interne aktivitetskonkurransen *WE+* tiltrekker seg mange. Der oppfordres samtlige medarbeidere til å utføre en fysisk aktivitet i minst 30 minutter tre ganger i uken over en periode på seks uker. I 2019 ble det gjennomført 2727 treningsøkter. Til sammen trente medarbeiderne 3,5 økter i uken og da 208 minutter per person – en økning i treningsnivået på 67 prosent målt fra før konkurransen startet. I tillegg motiverte medarbeiderne hverandre 29 000 ganger i form av likes, kommentarer, bilder og videoer.

Økning i treningsnivå

Økning i deltakernes treningsnivå under konkurransen *WE+* målt fra før starten av konkurransen.

Utenfor selskapets fire vegger: Engasjement i samfunnet

For Ramudden er det viktig å bidra til et bærekraftig samfunn også utenfor avsperringene og de trafikkerte miljøene. Bare i Sverige har vi i 2019 støttet rundt 100 ulike tiltak gjennom sponsing og engasjement, både lokalt og nasjonalt. Også i Norge og Finland er Ramudden med som partner og tilrettelegger for en rekke sosiale tiltak.

En del av Ramuddens strategi handler om å være aktiv i lokalsamfunnet og bidra i en positiv sammenheng. Engasjementene er ofte langsiktige og fungerer som et samarbeid over flere år, som blant annet disse:

- Ramudden er partner i den ideelle foreningen **Blodomloppet**. I tillegg til å delta i selve Blodomloppet (i 2019 deltok både kunder og medarbeidere i 17 delkonkurranser) kan Ramuddens medarbeidere i Sverige gi blod i arbeidstiden.
- Ramudden er samarbeidspartner i Aftonbladets satsing **Svenska Hjältar** i kategorien Årets Skyddsängel. I 2019 mottok Filippa Sandqvist bak Tjejskjutsen utmerkelsen for et tiltak som hjelper kvinner med å komme seg trygt hjem om kveldene og nettene.

- Det flerårige initiativet **Team Ramudden** er en satsing på langdistanseløp i samarbeid med skiløperen Lina Korsgren, som skal gi grobunn for neste generasjon skiløpere. Initiativet er også en del av Ramuddens interne satsning på helseforebygging Passion for Health.
- Ramudden AS har i flere år sponset ulike typer idrettsarrangementer, blant annet **Blink Skifestival**, en stor rulleskikonkurranse beregnet for så vel eliten som vanlige mosjonister, **Trondheim Maraton**, hinderløpet **Northman OCR** og **Ramudden Cup**. Sistnevnte er en fotballcup i Bergen og Ålesund for nærmere 90 lag i barne- og ungdomsidretten, der Ramudden er hovedsponsor.

Team Ramudden – en satsing på langdistanseløp i samarbeid med skiløperen Lina Korsgren.

Blink Skifestival i Norge.

I Helsingfors har Ramudden Oy Ab delt ut refleksvester til skolebarn.

Hos Glada Hudik står mennesket i sentrum

Det samfunnet som aksepterer ulikheter, vil blomstre mest. Nettopp denne holdningen preger Ramuddens engasjement i Glada Hudik-teateret, et samarbeid som begge parter tjener på.

Hva har en teatergruppe med skuespillere med nedsatt funksjonsevne fra Hudiksvall til felles med et selskap som Ramudden? Faktisk ganske mye. Den røde tråden er viljen til å se, oppmuntre og tro på enkeltindividet. I tillegg deler organisasjonene overbevisningen om at et samfunn som aksepterer og ivaretar ulikheter, også blir et mer produktivt samfunn.

Glada Hudik-teateret er en kommunal virksomhet i henhold til LSS (lov om støtte og service) som arbeider for å skape en utviklende og meningsfylt hverdag for personer med nedsatt funksjonsevne. Ramuddens samarbeid med Glada Hudik har pågått i flere år samtidig som teatergruppen har gått fra suksess til suksess med populære forestillinger som Elvis og Trollmannen fra Oz. Nå nylig hadde filmen Catwalk premiere over hele Sverige.

For Glada Hudik innebærer næringslivets engasjement en mulighet til hele tiden å kunne heve listen for virksomheten. Det er ikke bare et spørsmål om økonomiske midler; like betydningsfullt er selve samarbeidet med en annen type organisasjon.

– Det er gjennom kryssbefruktning at vi kan endre holdningen til mennesker, sier teaterets virksomhetsleder og grunnlegger Pär Johansson. Hvis vi skal oppnå et samfunn med mangfold, må det også vise seg i samarbeid mellom kultur, næringsliv og organisasjoner.

Pär Johansson mener at kunnskap om en annen type virksomhet gir grobunn for uventede møter, noe som igjen avler ny kunnskap. Kanskje det er mulig å så en spire til endring og vende fordommer til forståelse. Det er imidlertid viktig at engasjementet er ekte; det må handle om praksis fremfor teori.

Pär Johansson, virksomhetsleder for og grunnlegger av Glada Hudik-teateret, sammen med deler av ensemblet.

Også for Ramudden er fordelene klare. I Ramudden er nemlig de myke verdiene, Ramudden-ånden, en grunnleggende tanke. Det betyr blant annet at medarbeiderne skal føle seg sett og kunne gå til jobben med stolthet hver dag. Samtidig er de myke verdiene viktige også utenfor selskapet.

– Det er viktig å være en del av og bidra til samfunnet vi lever i, sier Ramuddens konsernsjef Hans-Olov Blom. Samarbeidet med Glada Hudik viser at ingenting er umulig, en holdning som vi ønsker å bli inspirert av og spre både internt og eksternt. Pär Johansson har for eksempel deltatt som taler under Almedalen.

Håpet er nå at filmen Catwalk skal bli vist på skolene og legge ut på en verdensturné. På den måten spres Glada Hudiks visjon om at alle har noe å tilføre samfunnet og at mangfold medfører vekst for både mennesker og miljø.

Økt bevissthet og bedre struktur rundt miljøavtrykket

I Ramudden har vi generelt fått bedre kontroll over og struktur for å håndtere selskapets miljøavtrykk. I tillegg har vi jobbet for å øke bevisstheten internt om hvordan hver enkelt kan bidra til en bærekraftig virksomhet. Når det gjelder avfall og håndtering av kjemikalier, har vi kommet langt. Samtidig gjenstår det mye arbeid på området som forårsaker mest utslipp: Transport.

En stor del av vår miljøpåvirkning skyldes utslipp fra transportene våre. Vi har et stort ansvar når det gjelder å påvirke utslipp fra eksterne transportører, egne kjøretøy og medarbeidernes tjenestereiser. Hvordan kan vi så håndtere transportbehovet på en bærekraftig måte og samtidig gjøre en så god jobb som mulig?

Utgangspunktet er effektiv logistikk: At materiellet kommer frem i tide til så lave kostnader som mulig med hensyn til tid, drivstoff og miljøpåvirkning. Vårt overordnede mål er å redusere klimapåvirkningen, noe vi forsøker å oppnå gjennom å effektivisere transportene våre og øke bruken av fossilfritt drivstoff. Derfor forsøker vi å koordinere transportoppdragene, kjøre med så høy fyllingsgrad som mulig og spre trafikkbelastningen over hele døgnet. Det gir kortere kjøretider og lavere CO₂-utslipp. Alt dette krever at avdelingene har oversikt over både materiell og prosjekter.

I tillegg til selve transportbehovet vil vi i 2020 fokusere på å arrangere digital opplæring med det formål å redusere antall reiser for både instruktører og deltakere.

Egne kjøretøy

Vi jobber for en bedre utnyttelse av eksisterende bilpark og en modernisering som vil gi mer miljøvennlige kjøretøy, ettersom dette er vår største klimapåvirkning. Alle våre tjenestekjøretøy, fra personbiler til TMA-kjøretøy (Truck Mounted Attenuator eller kjøretøy med påmonterte varslingstavler), skal oppnå en viss miljøklassifisering. Vi samordner derfor innkjøp av nye

kjøretøy for å finne det mest bærekraftige alternativet. I Norge har antall elbiler økt og vil øke ytterligere. I tillegg tester vi en biogassdrevet TMA-bil i Oslo.

Vi forsøker også å oppmuntre til å tanke fossilfritt, for eksempel HVO 100, der det er mulig å ha noen få leverandører for å få bedre kontroll over drivstoffinnkjøpene.

Per i dag har vi ikke konsentrert oss om å skille avregningen av forbruk fra tjenestereiser kontra transport eller arbeid med andre av firmaets kjøretøy. Den totale klimapåvirkningen fra firmaets kjøretøy i Sverige følges opp med hensyn til totalt drivstofforbruk og andelen fornybart drivstoff.

Fossilfritt drivstoff for eksterne transportører

Angående transportbehov i forbindelse med innkjøp av materiell og flytting av eget materiell mellom anleggene engasjerer vi som oftest eksterne transportører. Transport mellom våre anlegg skjer innen og mellom de nordiske landene og i Estland. Ettersom de fleste transportørene per i dag ikke har mulighet til å rapportere drivstofforbruk og total mengde generert CO₂, har vi startet et arbeid med å gjennomgå de største transportleverandørene. Håpet er å kunne påvirke dem til å utnytte fossilfritt drivstoff i større grad, men også at vi vurderer togtransport når dette er mulig.

Opplæring INTERN BÆREKRAFTOPPLÆRING

For å øke medarbeidernes bevissthet om Ramuddens mest relevante miljøaspekter har vi utarbeidet en nettbasert opplæring som vektlegger avfallshåndtering, kjemikalier, transport, innkjøp, tjenester/materiell og arbeidskjøretøy. Gjennom øvelser og eksempler oppfordres medarbeiderne blant annet til å forlenge bruken av materiell og kjøretøy, håndtere avfall på best mulig måte ut fra et miljøperspektiv, foreta innkjøp som tar hensyn til hele produktets livssyklus og øke materiellets utnyttelsesgrad.

Tjenestereiser DET ER MULIG Å GJØRE EN FORSKJELL

Tjenestereiser omfatter reiser med tog, taxi, leiebil, fly og offentlig transport som medarbeiderne gjør i forbindelse med besøk til avdelinger, arbeidssteder, opplæring, arrangementer, kundemøter og lignende. Per i dag er det ikke mulig å gjøre rede for den totale miljøpåvirkningen fra tjenestereiser. Årsaken er at reisene dels omfatter tjenestereiser i egne firmabiler, dels reiser som er bestilt gjennom Resia og reiser som er bestilt privat og gjennomføres av medarbeiderne via utlegg. Det vi kan redegjøre for, er den delen av reisene som er bestilt gjennom Resia.

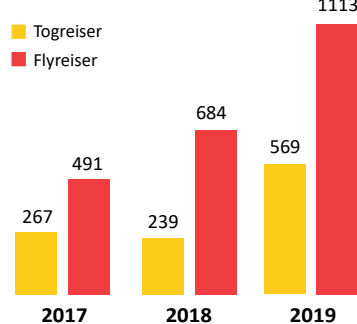
Den totale mengden reiser er generelt økende. Det må ses i lys av at Ramudden har gjort flere utenlandske oppkjøp, hovedsakelig i Storbritannia og Norge. I 2019 har vi jobbet med å oppmuntre til flere digitale møter, samkjøring til møter og valg av offentlig transport hvis det er mulig.

Utslipp Finland

Utslipp som genereres av tjenestereiser i Finland.

Antall tog- og flyreiser

Antall tjenestereiser med fly og tog som er foretatt i Ramudden AB og Ramudden Acquisition AB. For 2017 foreligger det kun tall for Ramudden AB.

Det er mulig å gjøre en forskjell. Til tross for at antall medarbeidere i Finland nesten var fordoblet ved utgangen av 2018, minsket CO₂-utslippene knyttet til tjenestereiser foretatt med tog og fly i 2019 sammenlignet med 2018. I Sverige har flyreiser per heltidsansatt gått ned med rundt 15 prosent, mens togreiser per heltidsansatt har gått opp med cirka 36 prosent, noe som er svært positivt ut fra et bærekraftperspektiv.

EcoOnline SIKRERE, ENKLERE KJEMIKALIEHÅNDBTERING

For oss er det viktig å ha en sikker kjemikaliehåndtering. Det handler ikke bare om å følge reglene, men om å skape en bærekraftig sikkerhetskultur for å beskytte både miljøet og medarbeidernes helse.

Kjemikalier skal oppbevares og håndteres på en sikker måte fra et utslipps- og brannperspektiv, kjemiske produkter skal ha en dokumentert risikovurdering og samtlige medarbeidere skal også ha tilgang til de nyeste sikkerhetsdatabladene. Sverige har derfor valgt å legge all informasjon i det digitale kjemikaliehåndteringssystemet EcoOnline. Norge skal gjøre det samme i løpet av 2020.

I EcoOnline er det enkelt å se hva slags personlig verneutstyr som skal brukes ved håndtering av de respektive kjemiske produktene. Samtlige medarbeidere har tilgang til systemet via telefon eller PC uansett hvor de befinner seg. For å gjøre arbeidet med risikovurderinger og tilgangen til sikkerhetsdatablader enklere har vi valgt å bare kjøpe inn kjemiske produkter fra sentralt godkjente leverandører.

Samarbeid med Stena Recycling RAMUDDEN KLATRE I AVFALLSTRAPPEN

Våren 2019 startet Ramudden i Sverige en sentralisering av sin avfallshåndtering i samarbeid med Stena Recycling. Hensikten er å oppnå en enklere håndtering ved anleggene og en større forståelse for betydningen av en sirkulær, bærekraftig tilnærming til egen avfallshåndtering.

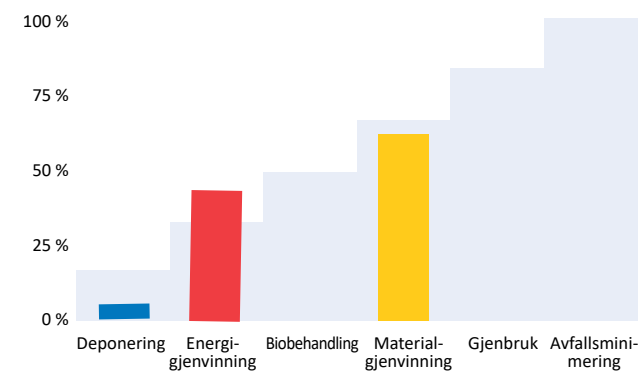
Bærekraftsspørsmålet er nå løftet fra hvert enkelt anlegg til en sentral funksjon, med det formål å forbedre kontrollen og utvikle avfallshåndteringen. For å danne et bilde av dagens situasjon er det laget en oversikt over samtlige anlegg. Målet er å ta et stort skritt opp EUs avfallstrapp mot en høyere materialgjenninningsprosent.

Nesten alle avdelingene er nå involvert. Noe som går tydelig frem, er at papir og plast tidligere ofte havnet i brennbart avfall. Ved i stedet å sortere ut materialet er det mulig å oppnå en stor økonomisk og miljømessig gevinst.

I tillegg til dette iverksettes det flere tiltak rettet mot en tryggere, mer sirkulær tilnærming til avfall:

- En enkel, tydelig håndtering av farlig avfall har vært et viktig grunnleggende krav. Nå gir spesielle oppbevaringsskap for farlig avfall mulighet til en enkel og sikker håndtering samt korrekt sortering ved avdelingene.
- Stena foretar analyser av Ramuddens løsføtter med gummiinnblanding for å se om de kan tas fra deponi til materialgjenvinning eller gjenbruk.
- Innen den brennbare fraksjonen analyserer Stena flyten for å finne nye frasorteringsmuligheter.
- Det skal nå være mulig å begynne å måle CO₂-avtrykk gjennom Stenas kundeportal. Det skaper også muligheter for «klimatekst».

Avfallstrappen

Gjenninningsgrad	Kg	Prosent
Avfallsminimering	–	–
Gjenbruk	0	0
Materialgjenvinning	76 268	56,9
Biobehandling	0	0
Energi-gjenvinning	53 973	40,3
Deponering	3 833	2,0

Statistikken omfatter ikke avhending av tung sikring. Til sammen skrotet vi cirka 200 tonn Deltablock og ProTec, samt 350 tonn GP Link i 2019. Rundt 70 prosent selges for gjenbruk til for eksempel motorbaner, landbruk og utbyggere. De resterende ca. 25% sendes til godkjente avfallsanlegg for knusing og sortering. Armeringen i barrierene blir skrapmetall som resirkuleres, og den knuste betongen brukes som bygningsmateriale. Gjerder og porter av metall er heller ikke inkludert i avfallsstatistikken, da disse avhendes lokalt ved avdelingene og sendes direkte til metallgjenninningselskaper.

Energikartlegging FOR EN HØYERE ENERGIEFFEKTIVITET

Ramudden omfattes av loven om energikartlegging i store selskaper (EKL, 2014:266), en kartlegging som skal utføres hvert fjerde år. Hensikten med loven er å fremme økt energieffektivitet.

I Sverige har Ramudden engasjert en sertifisert aktør til å foreta en detaljert energikartlegging som skal leveres til de svenske energimyndighetene i slutten av mars 2020. Kartleggingen skal identifisere tiltakene som Ramudden har til rådighet og som kan bidra til å redusere energibruken.

I Norge er energikartlegging ennå ikke innført som krav, men Ramudden AS har i 2019 inngått en avtale med Eneas Services AS om samordnet innkjøp av el for alle avdelinger for å få bedre kontroll med energibruken. Enea tilbyr 100 prosent grønn kraft; i 2019 hovedsakelig fra danske og tyske vindkraftverk. I 2020 vil Enea satse mer på vannkraft.

Selv om det totale forbruket av kWh har økt per heltidsansatt, har Ramuddens mest omfattende energiforbruk knyttet til transport totalt sett gått ned per heltidsansatt.

Bærekraftig, sunn virksomhet som tjener alle

Vårt mål er å ha en god økonomisk vekst uten at det får negative konsekvenser for klima, mennesker eller miljø. Ved å være lønnsomme skaper vi forutsetningene for å drive og utvikle vår sirkulære forretningsmodell, samtidig som vi aktivt bidrar til et bærekraftig samfunn.

Et bærekraftig selskap der vi tar vare på mennesker både i og utenfor organisasjonen, stiller krav til våre leverandører og transportører, og arbeider aktivt for å redusere vårt eget fotavtrykk, er en integrert del av vår forretningsstrategi. For oss handler bærekraftig virksomhet om at lønnsomhetsmålene skal gå hånd i hånd med våre miljømessige og sosiale ambisjoner. Vi ønsker ganske enkelt å kunne vokse, ansette medarbeidere og gå med overskudd uten å utsette verden rundt oss for fare.

Flere får tilgang til sikre løsninger

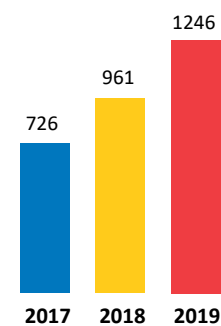
Sett fra et bredere perspektiv bidrar vi til en bærekraftig samfunnsbygging gjennom vår kompetanse og våre tjenester. I Norden deltar vi i utvikling og vedlikehold av alle de viktige infrastrukturprosjektene i samfunnet: Veier, jernbaner, strømmnett og vann- og avløpsnett. Det finnes et enormt behov for fleksible, kostnadseffektive løsninger innen vårt område.

Gjennom vår sirkulære modell, der vi leier ut utstyr og tilbyr profesjonelle tjenester, bidrar vi til å:

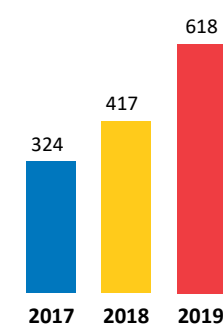
- Effektivisere det enkelte prosjekt allerede i planleggingsfasen med hensyn til logistikk, sikkerhet, kostnader og miljøbelastning.
- Gjøre at kundene slipper å investere i eget utstyr, noe som reduserer ressursforbruket generelt.
- Sørge for at det materiellet som benyttes, alltid oppfyller lover og krav knyttet til kvalitet og sikkerhet.
- Sørge for at alt personell i prosjektene er autorisert og har den kompetansen som kreves i hvert enkelt tilfelle.
- I siste instans gi flere aktører tilgang til sikre løsninger, noe som igjen bidrar til å redusere antall ulykker på arbeidsplasser ved veier, sporveier, byggeplasser og i forbindelse med arrangementer - noe som kommer hele samfunnet til gode.

ØKONOMISK STABILITET

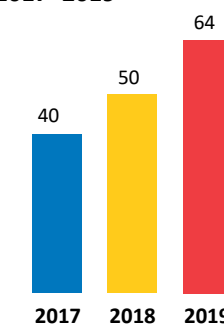
Inntekter 2017–2019, mill SEK

Heltidsansatte 2017–2019

Antall anlegg 2017–2019

Ansvarlig virksomhet EN BIT I SAMFUNNSPUSLESPILET

En ansvarlig virksomhet handler også om det økonomiske bidraget som Ramudden står for i et samfunnsperspektiv. Vi skaper arbeidsmuligheter, bidrar med skattepenger til samfunnet og er med og skaper vekst.

Ramudden kjennetegnes av god forretningspraksis og jobber aktivt for å bekjempe korrupsjon og uetisk atferd uansett nivå i selskapet.

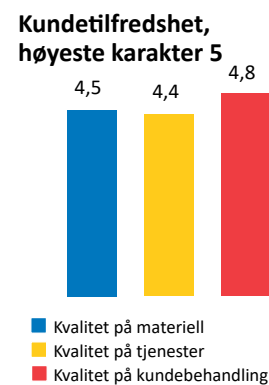
Vi reinvesterer hele tiden i virksomheten for å utvikle og styrke den på lang sikt. På nordisk basis reinvesteres gjennomsnittlig 20 prosent av inntektene i kjøretøy, skilt, langsgående sikring og øvrig materiell. Våre ambisjoner er ganske enkelt langsiktige, der vi organisk og gjennom oppkjøp forsøker å oppnå fortsatt vekst samtidig som vi forvalter det vi har bygget opp.

Kundetilfredshet GODT SKUSSMÅL FRA KUNDENE

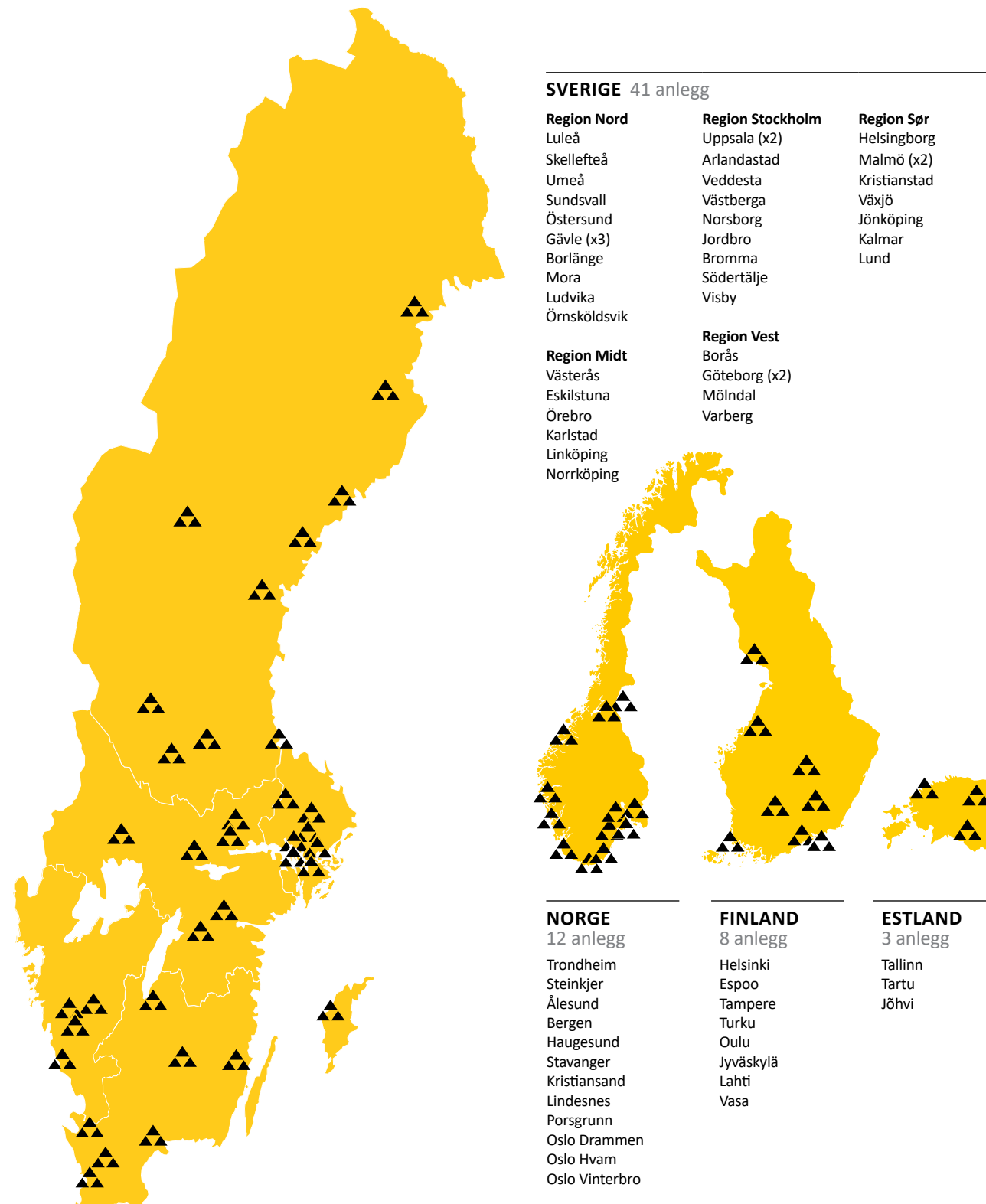
I Sverige ble det i 2019 gjennomført en kundetilfredshetsundersøkelse. Av 87 kunder som ble spurt, deltok hele 76; det er i seg selv et godt bevis på en velfungerende forretningsforbindelse. Konklusjonene av resultatet er at vi ved hjelp av serviceinnstilte medarbeidere leverer høy kvalitet over hele Sverige. Vi ser også at kundene er innstilt på å betale for sikkerhet.

Målet er å gjennomføre undersøkelsen to ganger i året og også gjennomføre kundeundersøkelser i Norge og Finland.

Resultat fra kundeundersøkelse gjennomført i Sverige i 2019 blant 76 eksisterende kunder.

Antall anlegg 64 ANLEGG, OG VI PLANLEGGER FLERE I 2020

Slik sikrer vi Slussen, Stockholms viktigste knutepunkt

Biler, busser, T-bane, syklistene og fotgjengere: Hver dag passerer en halv million mennesker gjennom knutepunktet Slussen i Stockholm. For øyeblikket er hele Slussen under ombygging. Ramudden er en viktig del av puslespillet både når det gjelder å sikre arbeidsplassene og fremkommeligheten for alle som beveger seg i området.

Sankthansaften 2016. Byen er halvtom og alle store trafikkomlegginger som må foretas før Slussen-arbeidene, skjer derfor om natten. I et av Ramuddens mest komplekse og spennende prosjekter noensinne i Stockholm jobbes det da under høytrykk, forteller regionsjef Fredrik Murmester.

– Vi hadde jobbet dag og natt for å sikre fremkommelighet og sikkerhet da trafikken skulle omdirigeres til venstre side. Mange ulike aktører var involvert og kommunikasjonen mellom oss var alfa og omega; logistikken måtte bare fungere.

En ny møteplass

Slitasje, flomrisiko og et Stockholm i vekst er noen av årsakene til at Slussen må bygges om. Målet er å forvandle et nedslitt trafikkknutepunkt til en møteplass – og dessuten sikre drikkevannet for to millioner mennesker. Etter planen skal alt stå ferdig i 2025.

Prosjektet krever grundig planlegging. Store og kompliserte arbeider skal utføres på et lite areal samtidig som dagliglivet, trafikken og den offentlige transporten er nødt til å fungere som normalt. I tillegg er det høydebegrensninger i området, noe som forårsaker problemer ved forflytting av maskiner og materiell.

Effektive, trygge arbeidsplasser

Slussen er et vepsebol der alle må passere, døgnet rundt. Derfor stilles det høye krav til sikkerhet, vakthold, skallsikring, gjerder og innhegninger. Ramudden har vært involvert siden 2012, da den eldre konstruksjonen ble vedlikeholdt. Mellom 2016 og 2018 besto arbeidet hovedsakelig i å lede trafikken rundt og beskytte personell som jobber med riving og gjenoppbygging av konstruksjonen på østsiden.

I 2018 og 2019 har arbeidet dreid seg om flytting av den eksisterende bussterminalen til et midlertidig sted, samt avstengning rundt den nye bussterminalen som bygges i Katarinaberget. Nå venter et nytt travelt år der østsiden skal ferdigstilles og vestsiden rives og bygges opp igjen. I tillegg forberedes en større avstengning av blant annet Stadsgårdsleden i forbindelse med monteringen av den nye gullbroen som er fraktet over havet fra Kina.

– Omfanget av prosjektet, kombinert med alle som passerer gjennom området, innebærer at ingenting kan overlates til tilfeldighetene når det gjelder sikkerhet for de som jobber og beveger seg der, sier Fredrik Murmester. Jeg er utrolig stolt av Ramudden-teamet og arbeidslederen Andreas Eld, som virkelig lever og ånder for Slussen.

Fra T-banestasjonen i gamlebyen til Kornhamnstorg går ca. 500 meter med SoundGuard, en skallsikring som er beregnet for både anleggsområdet og trafikantene.

Norge Å SIKRE EN NY VIRKELIGHET

Trygghet og sikkerhet på offentlige steder der det ferdes mange mennesker, blir stadig viktigere. I takt med en høy bevissthet rundt sikkerhet øker også etterspørselen etter Ramuddens løsninger i nettopp disse sammenhengene. Skallsikring i offentlige bygg og høynet sikkerhet i forbindelse med større offentlige arrangementer og festivaler, for eksempel under 17. mai-feiringen, er noen eksempler på situasjoner hvor Ramuddens løsninger blir benyttet i Norge. Ramudden er eneleverandør på markedet av langsgående beskyttelse i en høyde på mer enn fire meter med sine egenutviklede produkter **GP Link** og **SoundGuard**.

Byggeprosjekt i Oslo sentrum, der byggene beskyttes ved hjelp av GP Link og SoundGuard.

Finland BESKYTTELSE RUNDT HURTIGSPORVEIEN I HELSINGFORS

I 2050 spår man at Helsingforsregionen vil ha to millioner innbyggere og over en million arbeidsplasser. For å takle det økte passasjervolumet og ta sikte på en bærekraftig reisemåte blir det bygget en ny trikkelinje. Ramudden sikrer arbeidet langs hele Spårjokern-strekningen.

Spårjokern, den 25 kilometer lange hurtigsporveien som forbinder den østlige delen av Helsingfors med Esbo, skal stå ferdig i 2024. Håpet er at den skal øke kapasiteten og komforten i Helsingfors' tverrgående kollektivtrafikk på en bærekraftig måte og redusere bilbehovet for de 91 000 passasjerene som ifølge prognosene vil passere i løpet av et døgn. Langs linjen planlegges det dessuten nye boliger og arbeidsplasser.

Ramuddens ansvar omfatter hele strekningen. Oppdraget omfatter trafikkplanlegging, tilsyn og trafikkomlegging samt å respondere på driftsavvik som ringes inn døgnet rundt. Ettersom linjen ligger i nærheten av store boligområder, ringveier og trafikkarer, krever det at Ramudden har tilgjengelige ressurser som kan rykke ut på kort varsel om natten.

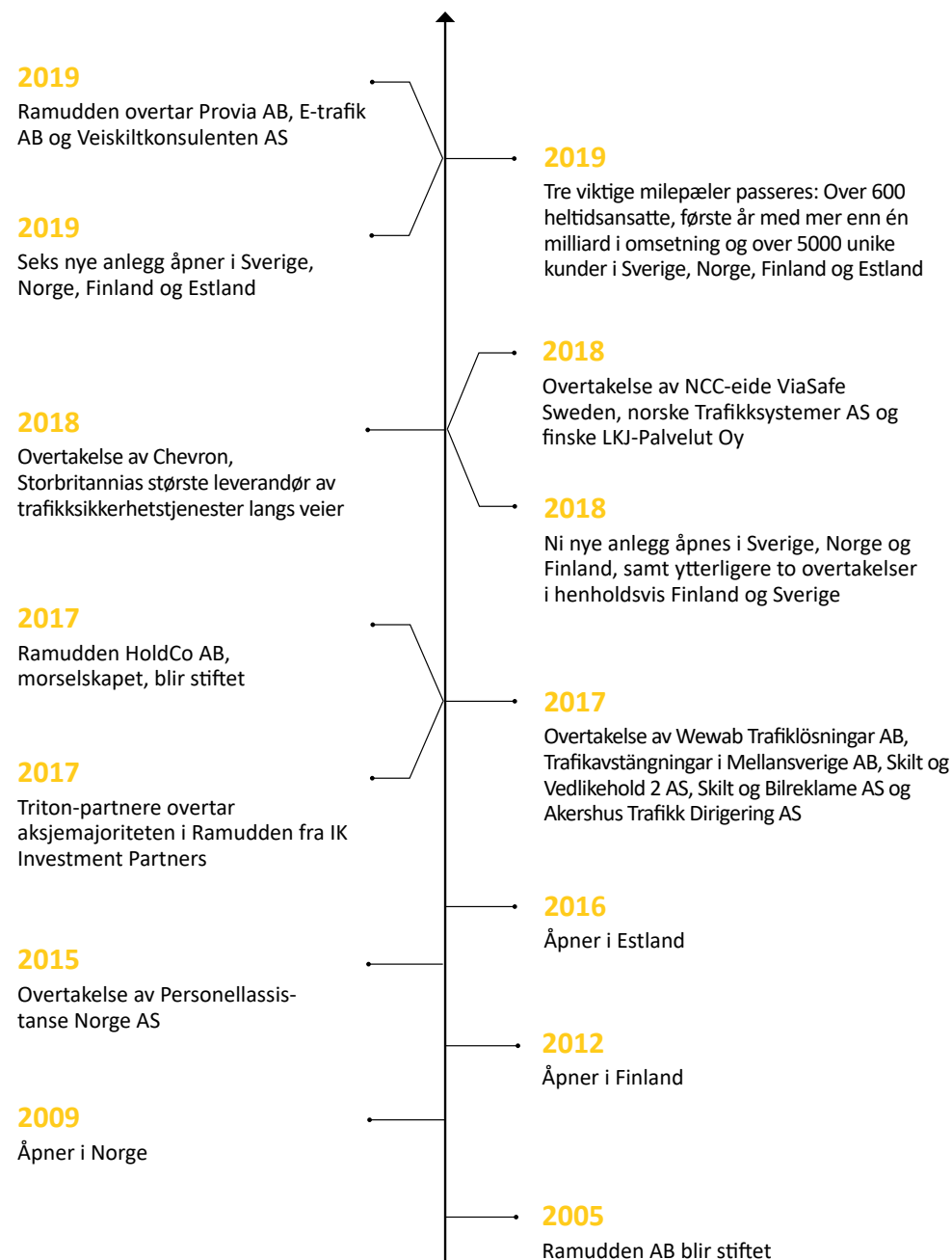
I 2019 er vann, avløp og strømforsyning blitt flyttet fra det planlagte skinnområdet. Prosjektet innebærer mange ulike anleggssteder og arbeidsfaser, noe som stiller høye krav til kontroll og riktig håndtering av ressursene.

– Hele prosjektet bygger på god kommunikasjon, et høyt servicenivå og vår vilje til å gjøre arbeidsplassene trygge for alle involverte, sier administrerende direktør Michael Wackström i Ramudden Oy Ab. Vi rapporterer for eksempel hendelser direkte via en app for raskt å kunne påvise risikoer og svakheter i prosjektet.

Ramuddens historie

Ramudden har kommet langt siden starten i 2005, da den nåværende konsernsjefen selv kjørte materiell rundt til entreprenører i nærområdet. I 2019 passerte vi 600 heltidsansatte. Til sammen hjelper vi i dag mer enn 5000 unike kunder over hele Sverige, Norge, Finland og Estland.

Fremlegging av nøkkeltall

For å sikre at arbeidet med de valgte fokusområdene bidrar til at vi når målene våre, følger vi en rekke KPI-er. Det gjør vi ved hjelp av Normative, et omfattende system for digital bærekraftrapportering. Årets rapport omfatter den nordiske og estiske virksomheten. 2018-rapporten inkluderte også den britiske virksomheten, som nå rapporterer for seg.

Kode	Note	År	Ramudden	Ramudden Sverige	Ramudden Norge	Ramudden Finland	Ramudden Estland ⁴
ØKONOMI							
Inntekter, KSEK		2019	1 246 005	887 813	218 933	115 099	24 160
		2018	960 799	745 025	143 221	57 254	15 299
SOSIALT							
Antall heltidsansatte	1	2019	618	387	131	73	27
– hvorav kvinner, %			19,0	19,9	21,4	11,0	14,8
		2018	417	273	89	38	17
– hvorav kvinner, %			19,5	19,4	23,6	12,0	17,6
Antall dødsfall		2019	0	0	0	0	0
		2018	0	0	0	0	0
Antall rapporterte ulykker		2019	43	30	6	7	0
		2018	35	14	11	10	0
Arbeidsrelatert ulykkesfrekvens		2019	35,9	40,3	23,5	49,5	0,0
		2018	42,2	25,2	63,5	151,9	0,0
Antall rapporterte ulykker som resulterte i fravær		2019	12	4	3	5	0
		2018	10	3	1	6	0
Fraværsskadefrekvens		2019	10,0	5,4	11,7	35,4	0,0
	2	2018	12,1	5,4	5,8	91,1	0,0
Antall hendelser		2019	93	32	56	5	0
		2018	37	21	16	0	0
Antall risikoobservasjoner		2019	74	18	56	0	0
		2018	26	11	15	0	0
Sykefravær, %	3	2019	5,1	4,0	9,1	5,5	0,0
		2018	3,9	3,0	7,4	3,2	2,0
MILJØ							
Totalt energiforbruk, kWh		2019	23 409 567	15 622 652	4 627 040	2 456 584	703 291
		2018	15 531 573	11 554 237	2 333 608	1 163 967	479 761
Totalt energiforbruk, kWh per heltidsansatt		2019	37 880	40 369	35 321	33 652	26 048
		2018	37 291	42 323	26 220	31 039	28 221
Drivstoffbruk kjøretøy i virksomheten, kWh		2019	17 904 348	11 871 633	3 195 478	2 240 928	596 309
		2018	12 210 061	9 393 855	1 359 009	1 039 293	417 904
Drivstoffbruk kjøretøy i virksomheten, kWh/heltidsansatt		2019	28 971	30 676	24 393	30 698	22 086
		2018	29 316	34 410	15 270	27 714	24 583
Klimagassutslipp, kg CO ₂ -eq		2019	4 524 628	2 954 253	805 695	604 533	160 147
		2018	3 080 833	2 322 096	365 631	280 369	112 737

DEFINISJONER TIL NOTENE

- 1) Samlet nedlagt arbeidstid for samtlige medarbeidere omregnet til heltidsansatte.
- 2) Skadefrekvens er en alvorlig og plutselig hendelse som forårsaker personskade med mer enn én dags sykefravær/med arbeidstimer x 1 000 000. Hendelsen kan forekomme i arbeidstiden eller til/fra jobb.
- 3) Sykefravær eksklusive langtidssykefravær i mer enn ett år.

ØVRIGE KOMMENTARER

4) Vi har ikke fullstendige data vedrørende Estlands ulykkesstatistikk og ikke de samme definisjonene implementert, derav resultatet 0.

KARBONDIOKSIDPÅVIRKNING

Utslippene fra firmakjøretøy i Sverige og Finland blir redegjort for i faktiske CO₂-tall, mens de i Norge og Estland blir beregnet på grunnlag av volum og i henhold til GHG-protokollen samt konverteringsfaktorer fra DEFRA.

Revisors uttalelse om den lovbestemte bærekraftrapporten

Til generalforsamlingen i Ramudden Group Holding AB, organisasjonsnummer 556946-3366

Oppgaver og ansvarsfordeling

Styret er ansvarlig for bærekraftrapporten 2019 og for at den er utarbeidet i henhold til regnskapsloven.

Fokus og omfang av granskningen

Granskningen er gjennomført i samsvar med FARs anbefaling RevR 12 Revisors uttalelse om den lovbestemte bærekraftrapporten. Det betyr at vår granskning av bærekraftrapporten har et annet fokus og et betydelig mindre omfang sammenlignet med det fokus og omfang som en revisjon i henhold til internasjonale revisjonsstandarder og god revisjonspraksis i Sverige har. Vi mener at denne granskningen gir oss tilstrekkelig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Det er opprettet en bærekraftrapport.

Stockholm 8. april 2020
Pricewaterhouse Coopers AB

Patrik Adolfson
Autorisert revisor

Ramudden

ramudden.no